

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 97. sjednici, održanoj dana 12.03.2021. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Informacija o naknadi troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica za 2020. godinu Ministarstva za boračka pitanja, kao obrađivača.

II.

Informacija iz tačke I. ovog zaključka nalazi se u prilogu i čini njegov sastavni dio.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

PREMIJER

po Odluci predsjedavajućeg Skupštine

Mirnes Bašić

Broj: 02- _____ /21

Datum, 12.03.2021. godine

Zenica

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za boračka pitanja,

1x a/a.

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosna i Hercegovina

Zeničko-dobojski kanton

MINISTARSTVO ZA BORAČKA PITANJA

I N F O R M A C I J A

o naknadi troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica u 2020. godini

Zenica, mart 2021.godine

I. - Uvod

Zdravstvena zaštita građana, u smislu važećih zakonskih propisa podrazumijeva skup mjera, aktivnosti i postupaka na unapređenju prava na život, očuvanje i poboljšanje zdravlja ljudi, koje poduzima Federacija BiH, kantoni, grad, općine, zdravstvene ustanove, kao i druga pravna lica i građani. Svi subjekti u tom smislu, dužni su osigurati i obezbijediti organizovanje i provođenje zdravstvene zaštite u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Posebna je obaveza i dug Kantona, grada i općina u osiguranju kvalitetne zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica koji su odbranili tekovine i cjelovitost države Bosne i Hercegovine, od kojih su mnogi ostali sa trajnim oštećenjima organizma i teško narušenog zdravlja, a kao posljedica ratnog dešavanja, odnosno sa direktnim i indirektnim posljedicama na zdravstveno stanje uzročno-posljedično vezanim za učešće u ratu.

Iz tih razloga, a kao proizvod potrebe na uređenju ove oblasti za kategoriju branilačke populacije Zakonom o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO kantona" br.: 1/14) (u daljem tekstu: Zakon) za branioce i članove njihovih porodica Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kanton), a kao jedno od dopunskih prava Poglavljem I.-član 6. do člana 8. Zakona utvrđeno je i pravo na zdravstvenu zaštitu.

Navedenim Poglavljem uređen je prošireni obim prava iz oblasti zdravstvene zaštite i to: uz pravo na zdravstvenu zaštitu za lica koja nisu zdravstveno osigurana i ukoliko to pravo ne mogu ostvariti po drugom osnovu, regulisano je i pitanje nabavke ortopedskih i drugih pomagala i njihova opravka, te osiguranje potrebnih lijekova i sanitetskog materijala za liječenje rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu, te pravo na novčanu pomoć u svrhu naknade troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe ove populacije. Kao pravo u Poglavlju je definisano i pravo na prednost u korištenju usluga zdravstvenih ustanova, te pravo na liječenje u inozemstvu prema utvrđenoj medicinskoj indikaciji i u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i propisom o upućivanju osiguranih lica na liječenje u inozemstvu.

Skupština Zeničko-dobojskog kantona posebnim propisom utvrdila je ova prava (ostvarivanje zdravstvene zaštite, kao i prošireni obim prava iz oblasti zdravstvene zaštite) donošenjem podzakonskog akta za rješavanje - Odluke o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica objavljene u Službenim novinama Kantona broj: 4/15 (u daljem tekstu: Odluka).

Predmet ove informacije odnosi se na Poglavlje III. Liječenje i nabavka lijekova Odluke kojom se utvrđuje način i postupak ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć u svrhu naknade troškova liječenja i nabavku lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica.

II.- Normativna regulativa

Ustavom Federacije BiH propisano je da je donošenje propisa za ostvarivanje prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica u nadležnosti Federacije i Kantona.

Prava iz oblasti zdravstvene zaštite branilaca i članova njihovih porodica regulisana su federalnim i kantonalnim propisima, kako slijedi:

Član 7. tačka 7. i član 27. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine FBiH" broj: 33/04, 56/05, 70/07, 9/10 i 90/17), (u daljem tekstu: Federalni zakon) utvrđeno je da branioци i članovi njihovih porodica ostvaruju druga prava u skladu sa federalnim i kantonalnim propisima, koja nisu obuhvaćena ovim zakonom i to (pored ostalih navedenih) i „ zdravstvenu zaštitu“.

– Poglavlje II-Prava demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica, tačka a) zdravstvena

zaštita Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica („Sl. novine Federacije BiH“, br. 54/19) (u daljem tekstu: Federalni zakon)

- Poglavlje I. Zdravstvena zaštita, član 6. Ostvarivanje prava- stav (1), (2) i (3) Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO kantona“, br. 1/14) (u daljem tekstu. Zakon);
- Odluka o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za braniocce i članove njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO" br: 4/15)-Poglavlje III. liječenje i nabavka lijekova (u dalje tekstu: Odluka);
- Programom utroška sredstava Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2020. godinu planiranih na poziciji Ministarstva za boračka pitanja usvojenog Zaključkom Vlade broj: 02-11-1280/20 od 23.01.2020.godine (u daljem tekstu: Program utroška), na razdjelu 24, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614200- "Tekući transferi pojedincima" subanalitika-OAD 214 "Pomoć za liječenje i nabavku lijekova" (u daljem tekstu: Program utroška sredstava) za navedenu namjenu planirana su sredstva u ukupnom iznosu od **1.100.000,00 KM.**

Sredstava za navedenu namjenu planirana su u Budžetu Kantona u skladu sa osiguranim sredstvima i dinamikom priliva sredstava, te praćenjem okvirne raspodjele sredstava prema općinama/gradovima Kantona.

Utrošak sredstava po ovom transferu vrši se u skladu sa procentualnim učešćem pripadnika branilačke populacije na teritoriji općina/gradova u odnosu na ukupan broj pripadnika branilačke populacije na teritoriji Kantona. Raspodjela sredstava određena je i brojem zahtjeva pripadnika branilačke populacije općina/gradova, ekonomskom razvijenošću, te ostalim društveno-socijalnim elementima, pri tome vodeći računa o socijalno-ekonomskom statusu podnosioca zahtjeva, težini i prirodi bolesti, visini potrebnih sredstava, kao i hitnosti slučaja.

III.- Realizacija prava u 2020. godini-naknada troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica

Odlukom o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za braniocce i članove njihovih porodica kao podzakonskim aktom, kao prošireni obim prava iz oblasti zdravstvene zaštite (pored prava na zdravstveno osiguranje, nabavku ortopedskih i drugih pomagala i njihovu opravku) Poglavljem III. definisano je i pravo na pomoć u liječenju i nabavci lijekova, odnosno utvrđeni su uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava.

Sadržina prava –liječenje i nabavka lijekova

Braniooci i članovi njihovih porodica u skladu sa uvjetima, načinom i po postupku za ostvarivanje istih imaju pravo na jednokratnu novčanu pomoć u svrhu naknade troškova liječenja i nabavke lijekova u skladu sa Odlukom za:

- a) naknadu troškova specijalističkih pregleda, nabavku lijekova i sanitetskog materijala za potrebe ratnih vojnih invalida u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu;
- b) liječenje i nabavku lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica- korisnici prava iz člana 2. (Korisnici prava) i 4. (Posebni korisnici) Odluke i članova njihovih porodica.

Članom 25. Odluke definisani su posebni uslovi za ostvarivanje prava na liječenje branilaca i članova njihovih porodica i to: da postoje evidentni troškovi liječenja i kupovine ordiniranih lijekova koji nisu na esencijalnoj listi, te da u toku tekuće godine nisu primili ovaj oblik pomoći za liječenje istog oboljenja (osim u slučajevima oboljenja iz člana 31. stav (2) Odluke, a koji se odnosi na prioritete za odobravanje sredstava iz člana 22. ove Odluke-prava ratnih vojnih invalida i slučajeva teških oboljenja, decidno navedenih u predmetnom članu).

Podnošenje zahtjeva

Zahtjev za ostvarivanje prava podnosi se na obrascu propisanom od strane Ministarstvo na kome je decidno navedena potrebna dokumentacija.

U članu 26. Odluke uz naznaku da se zahtjev za odobravanje pomoći podnosi putem nadležne općinske/gradske službe (u kojoj podnosilac zahtjeva ima prebivalište, odnosno za povratnike u Republiku Srpsku u općini/gradu u kojoj ostvaruje osnovna prava iz branilačko-invalidske zaštite ili koji su na evidenciji nadležnog organa za vojne evidencije) definisana je i obavezna potrebna dokumentacija, koja se prilaže uz zahtjev i to:

- a) dokaz o statusu branioca i člana njegove porodice;
- b) fotokopija lične karte;
- c) dokaz o prebivalištu u trajanju od najmanje 24 mjeseca u kontinuitetu do dana podnošenja zahtjeva (osim povratnika u Republiku Srpsku);
- d) dokaz o prihodima članova domaćinstva (primanja po osnovu radnog odnosa, uvjerenje Službe za zapošljavanje o nezaposlenosti podnosioca zahtjeva i članova njegovog domaćinstva);
- e) ovjerena izjava o zajedničkom domaćinstvu (kućna lista);
- f) medicinska dokumentacija i drugi dokazi iz kojih se mogu utvrditi troškovi liječenja i kupovine ordiniranih lijekova (nalaz ljekara specijaliste sa utvrđenom dg i th i drugi nalazi ljekara iz kojih se mogu utvrditi troškovi liječenja i kupovine ordiniranih lijekova) sa priloženim računima o troškovima liječenja i kupovine ordiniranih lijekova;
- g) dokument (potvrda, rješenje) izdat od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja (u daljem tekstu: Zavod) o participaciji u troškovima nabavke lijekova, koji nisu na esencijalnoj listi, ukoliko je riječ o kupovini lijekova koji se ne propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja;
- h) odluka Komisije Zavoda o odobravanju liječenja van Kantona, ukoliko se zahtjev odnosi na liječenje van Kantona;
- i) ukoliko se pomoć traži za liječenje u inozemstvu potrebno je priložiti: potvrdu (nalaz) konzilija ljekara specijaliste nekog od kliničkih centara da liječenje nije moguće obaviti u BiH, potpisanu od strane tri klinička doktora i šefa klinike, potvrdu da liječenja navedene bolesti ne spada u oboljenja koja se liječe na teret Fonda solidarnosti, te potvrdu Zavoda o učešću u troškovima liječenja i kupovine lijekova na teret Zavoda, kao i priloženim predračunom/računom o troškovima liječenja i kupovine lijekova i
- j) druge dokaze iz kojih se može utvrditi opravdanost zahtjeva.

Napominjemo, da se pod troškovima liječenja podrazumijevaju i troškovi prijevoza veći od 50,00 KM ostvareni u jednom mjesecu, a visina novčane pomoći cijeni se kroz broj odlazaka u zdravstvenu ustanovu u određenom vremenskom periodu-član 24. Odluke.

Korisnici prava

Korisnici prava utvrđeni članom 2. Odluke su:

- dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja;
- ratni vojni invalidi;
- demobilizirani branioci koji su u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995. godine u sastavu Oružanih snaga proveli najmanje 24 mjeseca, odnosno 12 mjeseci, ukoliko su u OS pristupili kao maloljetno lice ili neposredno po punoljetstvu- prava iz člana 7. tačka b) i c);
- članovi porodice šehida, poginulih, umrlih i nestalih branilaca i umrlih ratnih vojnih invalida;
- članovi uže porodice poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja;
- članovi porodice umrlih ratnih vojnih invalida i umrlih demobiliziranih branilaca, koji su kao posebni korisnici utvrđeni utvrđeni odredbom člana 4. ove Odluke;

Posebni korisnici prava utvrđeni članom 4. Odluke su:

- djeca šehida, poginulih, umrlih, nestalih branilaca, kojim je prestalo pravo na porodičnu invalidninu do navršene 35. godine života;
- djeca poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja (osim lica iz prethodnog navoda posebnih korisnika), kojim je prestalo pravo na mjesečni novčani dodatak i djeca umrlih ratnih vojnih invalida koja nisu korisnici prava na porodičnu invalidninu do navršene 30. godine života;
- djeca umrlih demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine i koja su sa istim živjela u zajedničkom domaćinstvu ili su ih isti izdržavali najmanje posljednju godinu dana prije smrti, do navršene 30. godine života;
- udovice umrlih demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine i koje su sa istim živjele u braku najmanje dvije posljednje godine dana prije smrti, pod uvjetom da nemaju druge prihode i da nisu stupile u brak ili vanbračnu zajednicu;
- roditelji umrlih ratnih vojnih invalida ili demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine, ukoliko su ih isti izdržavali posljednju godinu dana prije smrti;

Pojmovi i definicije iz ove Odluke upotrebljeni su u skladu sa odredbama važećih federalnih propisa, kao i odredbama važećeg Zakona iz oblasti branilačko-invalidske zaštite Zeničko-dobojskog kantona.

U postupku ostvarivanja prava po ovoj Odluci branioci i članovi njihovih porodica svoj status dokazuju rješenjem nadležnog organa, odnosno uvjerenjem nadležnog organa o periodu učešća u Oružanim snagama za demobilizirane braniocima, te na osnovu smrtnog lista i uvjerenja o učešću u Oružanim snagama umrlog demobiliziranog branioca, izdatog u skladu sa Zakonom o upravnom postupku („Sl. novine FBiH“, broj: 2/98, 48/99)

Postupak po zahtjevu

Općinska/gradska služba kojoj je podnesen zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu pomoć po ovoj Odluci, dužna je u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva utvrditi: kompletnost podnesene dokumentacije i zahtijevati otklanjanje uočenih nedostataka i eventualnu dopunu dokumentacije, a u slučaju potrebe izvršiti neposredan uvidaj u stvarima iz zahtjeva; sačiniti izvještaj o socijalno-ekonomskoj situaciji podnosioca zahtjeva i članova porodice, te sačiniti obrazložen prijedlog o visini novčane pomoći ili odbijanju zahtjeva i isti sa kompletnom dokumentacijom dostaviti Ministarstvu.

Članom 32. stav (1) Odluke utvrđeno je da u postupku po zahtjevu općinska/gradska služba donosi rješenje o odobravanju pomoći ili odbijanju zahtjeva. O žalbi na rješenje prvostepenog organa rješava Ministarstvo-član 32. stav (2) Odluke, te član 29. stav (2) Odluke u slučajevima odobravanja novčane pomoći do 200,00 KM.

Odobrovanje sredstava/odbijanje zahtjeva za pomoć u liječenju i nabavci lijekova

Članom 30. i 31. Odluke utvrđen je postupak po podnesenim zahtjevima, odnosno prijedlozima za odobravanje sredstava novčane pomoći za liječenje i nabavku lijekova u iznosima većim od 200,00 KM. Naime, podnesene zahtjeve po ovoj Odluci razmatra tročlana komisija Ministarstva, koju imenuje ministar Ministarstva posebnim rješenjem-član 30. stav (2) Odluke.

Zadatak komisije Ministarstva obrazložen je i definisan u članu 30. stav (3) Odluke i isti podrazumijeva da se razmotri dostavljeni prijedlog općinske/gradske službe, izvrši uvid u priloženu dokumentaciju, konstatuje ispravnost postupka, te dostavi ministru Ministarstva obrazložen stav o opravdanosti zahtjeva sa prijedlogom o dodjeli novčane pomoći. U svom radu po podnesenim zahtjevima, Komisija ima pravo vršiti provjeru podnesene dokumentacije, tražiti dopunu iste, te u posebnim slučajevima tražiti i stručno mišljenje Ministarstva zdravstva, Zavoda

zdravstvenog osiguranja, kao i drugih nadležnih ustanova u vezi sa odgovarajućim liječenjem, te nabavkom i kupovinom lijekova.

U tom smislu, Komisija Ministarstva je vodila računa o neukosti stranaka, slučajevima nedostavljanja kompletne dokumentacije, očiglednom neizvršenom uvidu u priloženu dokumentaciju, nedostavljanju dokaza da li određeno oboljenje ili propisana terapija idu na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja i sl., te je u tim slučajevima tražena dopuna dokumentacije, a u cilju otklanjanja uočenih nedostataka i eventualne dopune dokumentacije, a sve sa ciljem da se podnosiocu zahtjeva omogući ostvarivanje prava na ovaj vid pomoći.

Na osnovu prijedloga Komisije Ministarstva o dodjeli sredstava po podnesenim zahtjevima u pojedinačnim iznosima koji ne prelaze iznos od 2.000,00 KM odlučuje ministar Ministarstva, koji istovremeno utvrđuje i dinamiku isplate sredstava- član 31. stav (3) Odluke. Na obrazložen prijedlog ministra Ministarstva, zaključak o dodjeli sredstava u iznosi većem od 2.000,00 KM donosi Vlada Kantona.

Naglašavamo, da su po tom osnovu iz Budžeta Kantona za 2020. godinu planirana sredstva na transferu Ministarstva OAD 214,, Pomoć za liječenje i nabavku lijekova“ u iznosu od 1.100.000,00 KM **utrošena u procentu od 99,99 %**, odnosno **u iznosu od 1.099.913,50 KM za 2969 korisnika**. Zbog nedostatka sredstava i nemogućnosti isplate kompletnih iznosa dio je prenesen i u narednu 2021. budžetsku godinu. Nesporno se može konstatovati, da su iz godine, u godinu sve izraženiji zahtjevi za ovim vidom pomoći, a što je proizvod pojave teških oboljenja i dokaza o izuzetno narušenom zdravstvenom stanju ove populacije, a čega smo svakodnevno svjedoci i u javnom prostoru i medijima. U narednu budžetsku godinu (zbog naprijed navedenog utroška sredstava) za realizaciju u 2021. god. izvršen je prenos za isplatu za 10 (obrađenih) i okončanih postupaka po zahtjevima za ovaj vid pomoći. Svi ostali zaprimljeni zahtjevi su obrađeni i okončani u zakonom propisanim rokovima, te se kao takvi i arhiviraju, a po dostavljanju dokaza o namjenskom utrošku sredstava od strane nadležnih prvostepenih organa.

Prilikom odobravanja sredstava za liječenje i u 2020.god.ovo Ministarstvo je vodilo računa o socijalno-ekonomskom statusu podnosioca zahtjeva, težini i prirodi bolesti, visini potrebnih sredstava, hitnosti slučaja, kao i broju podnesenih zahtjeva sa područja određene općine/grada. Naime, članom 31. stav (2) Odluke utvrđeni su i prioriteti za odobravanje sredstava, a koji se odnose na slučajeve iz člana 22. Odluke (prava ratnih vojnih invalida na novčanu pomoć u svrhu naknade troškova specijalističkih pregleda, nabavke lijekova i sanitetskog materijala u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu) i slučajeve teških oboljenja kao što je: akutna tuberkuloza, maligna oboljenja, endemska nefropatija, hirurške intervencije na srcu i mozgu, sve vrste degenerativnih oboljenja centralnog nervnog sistema, infarkt (srčani i moždani), oboljenja mišićnog sistema, paralize i druga teška oboljenja.

Treba istaći, dobru i korektnu saradnju sa Ministarstvom finansija Kantona, koje uz iskazano razumijevanje za ovu kategoriju nastoje vršiti blagovremenu realizaciju i isplatu odobrenih sredstava (na račune općina/gradova, a isti potom na račune korisnika), imajući u vidu potrebu i hitnost liječenja, odnosno nabavke propisane terapije, te česte pozive i molbe od strane korisnika sredstava.

U 2020. godini ukupno je zaprimljeno i obrađeno 3189 zahtjeva podnesenih putem nadležnih službi za branilačko-invalidsku zaštitu općina/gradova Kantona, od čega su odbijena/vraćena na dopunu zbog nekompletnosti priložene dokumentacije (dokaza o kontinuitetu liječenja sa utvrđenom dg i th, te dokaza o postojanju evidentnih troškova liječenja i nabavke lijekova), te riješeno u postupku žalbe ukupno 220 zahtjeva. Odobreno je ukupno 2969 zahtjeva, od kojih se 2963 odnosi na ostvarena prava na novčanu pomoć u svrhu naknade troškova liječenja i nabavke lijekova koji ne prelaze odobreni iznos od 2.000,00 KM, a 6 zahtjeva na dodjeljena sredstava u iznosu većem od 2.000KM, koja su na obrazložen prijedlog ministra Ministarstva odobrena zaključkom o dodjeli sredstava Vlade Kanton. U pitanju su pripadnici branilačke populacije sa područja: općina Zavidovići (1 korisnik-demobilizirani branilac-hirurška intervencija na srcu), općine Kakanj (1korisnik-ratni vojni invalid 20%-hirurška intervencija na srcu), grada

Zenice (3 korisnika-ratni vojni invalid 100% 2gr.-sufinansiranja troškova nabavke lijeka-Pembrolizumab/Keytruda i dva demobilizirana branioca-hirurška intervencija na srcu) i sa područja općina Žepče (1 korisnik-demobilizirani branilac-hirurška intervencija na srcu). Za navedenu namjenu, a po zaključcima Vlade Kantona odobrena su novčana sredstva u ukupnom iznosu od 42.000,00 KM. Napominjemo, da je u svim navedenim slučajevima, svaki podnosilac zahtjeva bio u obavezi uz ostalu potrebnu dokumentaciju priložiti i potvrdu/ rješenje Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona o participaciji u troškovima liječenja/ nabavke lijekova na teret obaveznog zdravstvenog osiguranja, a kako je propisano Odlukom. Nivo sredstava koja idu na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja u svim slučajevima je na nivou odobrenih sredstava zaključcima Vlade, što je praksa, koja se ne mijenja evo već iz godine u godinu.

Pored toga, članom 29. stav (1) Odluke utvrđena je i mogućnost dodjele novčane pomoći u iznosu **do 200,00 KM** od strane općinskih/gradskih službi nadležnih za pitanja branilačko-invalididske a na osnovu priložene dokumentacije iz člana 26. Odluke za slučajeve koje na osnovu priložene dokumentacije i raspoloživih dokaza prvostepeni organ utvrdi da taj iznos pomoći može zadovoljiti trenutne potrebe podnosioca zahtjeva, odnosno ukoliko se utvrdi da ispunjavaju ili ne ispunjavaju propisane uvjete, provostepeni organi i donose rješenja o odobravanju pomoći ili odbijanju zahtjeva. Po tom osnovu odobrena su novčana sredstva u ukupnom iznosu od 181.200,00 za 1.020 korisnika. Napominjemo da je navedeni broj korisnika, kao i iznos sredstava prikazan u naprijed navedenom ukupnom broju u 2020.godini.

Razlozi/osnovi odbijanja zahtjeva za novčanu pomoć u liječenju i nabavci utvrđeni su članom 27. Odluke, odnosno novčana pomoć neće biti odobrena u slučajevima:

- a) ukoliko se vrši kupovina lijekova po ekonomskoj cijeni, a takvi lijekovi se nalaze na esencijalnoj listi ili lijekova za koje postoji zamjena istog generičkog sastava, a nalaze se na esencijalnoj listi;
- b) ukoliko su zdravstvene usluge plaćene, a isto je moglo biti obavljeno na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, izuzev slučajeva iz člana 22. Odluke (troškovi specijalističkih pregleda, nabavke lijekova i sanitetskog materijala u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu);
- c) za obavljanje stomatoloških usluga, izuzev ako su iste posljedica ranjavanja;
- d) u slučaju neusaglašene medicinske dokumentacije i računa za lijekove.

U nastavku iznosime tabelarne pokazatelje realizacije prava na pomoć u liječenju i nabavci lijekova u budžetskoj 2020.god., a isti se odnose na: Tabelarni prikaz podnesenih zahtjeva u 2020.god. po općinama/gradovima-**Tabela 1.**-Struktura podnesenih zahtjeva po općinama/gradovima Kantona; Tabelarni prikaz korisnika po općinama/gradovima u 2020.g.-**Tabela 2.**- Struktura korisnika (odobrenih pomoći) po općinama/gradovima i kategorijama branilačke populacije sa **Dijagramom 1.**; **Tabela 3.**- Struktura iznosa odobrenih sredstava sa brojem korisnika i kategorijama po općinama/

Struktura korisnika data je u tabelama i dijagramu u nastavku:

Tabela 1.- Struktura podnesenih zahtjeva po općinama/gradovima Kantona

Općina	Ukupno zahtjeva	Odbijeni/dopune/žalbe	Odobreno
Breza	106	3	103
Doboj Jug	70	2	68

Kakanj	173	13	160
Maglaj	351	6	345
Olovo	167	20	147
Tešanj	294	12	282
Usora	49	9	40
Vareš	109	6	103
Visoko	438	3	435
Zavidovići	479	14	465
Zenica	638	92	546
Žepče	315	40	275
Ukupno:	3189	220	2969

Napomena: Podaci iz tabele 1. su po kolonama sa pojedinačnim zbirom za svaku kolonu (Naime, sve uvažene žalbe i predmeti po dostavljenim dopunama uračunati su u koloni-odobreno)

Tabela 2. – Struktura korisnika (odobrenih pomoći) po općinama/gradovima i kategorijama branilačke populacije;

Općina	kategorija				Ukupno:
	DB	PPB	RVI	DRP/O	
Breza	81	8	12	2	103
Doboj Jug	53	8	7	0	68
Kakanj	108	17	35	0	160
Maglaj	280	25	40	0	345
Olovo	133	4	10	0	147
Tešanj	229	23	26	4	282
Usora	32	1	7	0	40
Vareš	79	10	13	1	103
Visoko	334	45	55	1	435
Zavidovići	372	35	57	1	465
Zenica	400	38	104	4	546
Žepče	209	17	48	1	275
Ukupno:	2310	231	414	14	2969

Napomena: Podaci iz tabele 2. po kategorijama: u kategoriju DB i RVI uračunati su i članovi porodica umrlih ratnih vojnih invalida i umrlih demobiliziranih branilaca, koji su kao posebni korisnici utvrđeni odredbom člana 4. ove Odluke.

Dijagram 1. –Struktura korisnika sredstava po kategorijama branilačke populacije

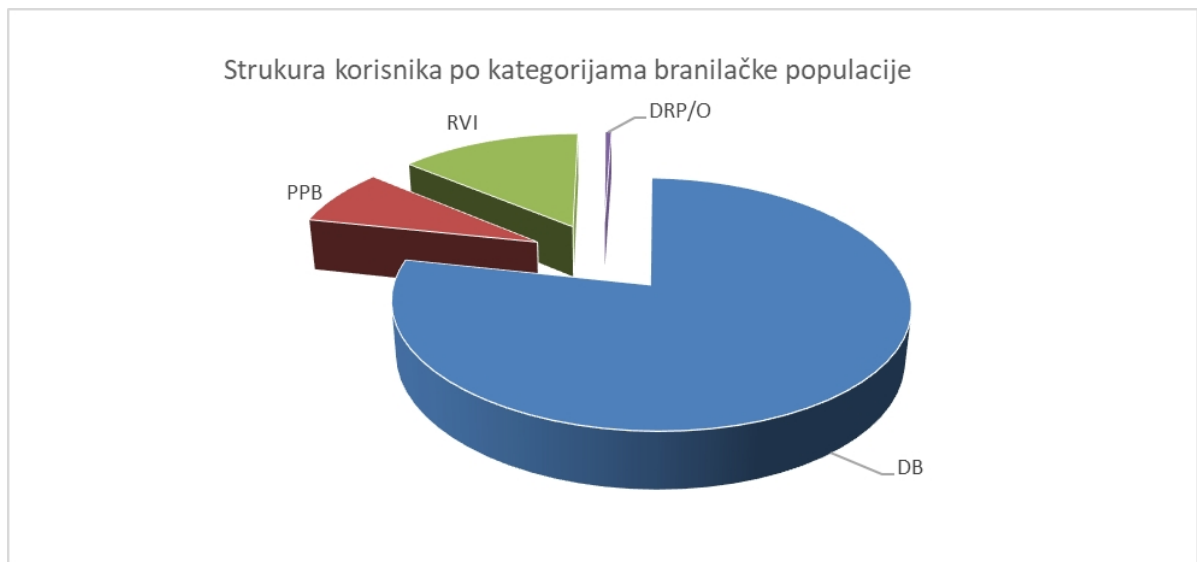

Tabela 3. – Struktura iznosa odobrenih sredstava sa brojem korisnika i kategorijama po općinama/gradovima Kantona

R.br.	Općina	kategorija				Ukupno korisnika:	Ukupno sredstava u KM
		DB	PPB	RVI	DRP/O		
1.	Breza	81	8	12	2	103	41.950,00
2.	Doboj Jug	53	8	7	0	68	26.300,00
3.	Kakanj	108	17	35	0	160	65.800,00
4.	Maglaj	280	25	40	0	345	96.500,00
5.	Olovo	133	4	10	0	147	50.700,00
6.	Tešanj	229	23	26	4	282	107.600,00
7.	Usora	32	1	7	0	40	18.350,00
8.	Vareš	79	10	13	1	103	46.950,00
9.	Visoko	334	45	55	1	435	132.050,00
10.	Zavidovići	372	35	57	1	465	149.463,50
11.	Zenica	400	38	104	4	546	244.250,00
12.	Žepče	209	17	48	1	275	119.400,00
	Ukupno:	2310	231	414	14	2969	1.099.313,50

Remirajući realizaciju prava na pomoć u liječenju i nabavci lijekova, može se konstatovati:

- po sredstvima planiranim u Budžetu Kantona za 2020.god. na transferu Ministarstva za boračka pitanja „Pomoć za liječenje i nabavku lijekova” utrošena su novčana sredstva u ukupnom iznosu od 1.099.913,50 KM tj. sa procentom izvršenja u odnosu na sredstva planirana Programom utroška u iznosu od 99,99 %;
- u izvještajnom periodu održano je ukupno 112 sjednica Komisije Ministarstva (mimo Komisija općina/gradova o odobravanju sredstava do 200,00 KM);
- iznos odobrenih sredstava po općinama/gradovima Kantona nastojao je pratiti okvirnu raspodjelu sredstava utvrđenu Programom utroška sredstava, ali je bio uslovljen i

limitiran brojem, kao i kvalitetom obrađenih zahjeva od strane provostepenih organa, težinom, prirodom, vrstom bolesti, te visinom potrebnih sredstava u svrhu liječenja i nabavke lijekova, sa posebnim akcentom na maligna i druga teška oboljenja;

- dinamika odobravanja sredstva uredno je pratila dinamiku uknjižbe u Sektoru finansija ovog Ministarstva, kao i dinamiku uplate sredstava od strane Ministarstva finansija, što je naprijed i istaknuto, te se može konstatovati da su u koordinaciji svi postupci (od zahtjeva do uplate sredstava) realizovani blagovremeno i u za to propisanim rokovima;

IV- Zaključna razmatranja

Uz naprijed izneseni rezime realizacije prava, kao zaključno razmatranje, može se konstatovati da je i u protekloj budžetskoj godini, koja je predmet ove Informacije, bio izražen veliki interes za ovim vidom pomoći pripadnika branilačke populacije. Pokazatelj je to i da je u strukturi korisnika već velikim dijelom i starija populacija narušenog zdravstvenog stanja. Uz činjenicu teške socio-ekonomske situacije imenovanih i članova njihovih porodica, koji nisu u mogućnosti vlastitim sredstavima obezbijediti ni minimalne uslove za egzistenciju sebe i svojih porodica, a kamoli dodatna sredstava koja su znatna u slučajevima pojava oboljenja i velikih troškova koja iziskuje liječenje i nabavka propisane terapije, što dodatno narušava i onako težak kvalitet života ove populacije.

Uz navedeno situacija se dodatno usložnjava, ukoliko je potrebno liječenje van Kantona ili ukoliko se pomoć traži za liječenje u inozemstvu, kada liječenje nije moguće obaviti u BiH. Ukoliko se sredstva i odobre na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, a putem Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona (ili Fonda solidarnosti FBiH) ista ni u jednom slučaju nisu dostatna ili se isplaćuju po okončanju liječenja, odnosno izvršenom operativnom zahvatu ili nabavci lijeka koji se ne vodi na esencijalnoj listi. Time se situacija dodatno usložnjava, te se nerjetko i dešava da pojedini zbog nedostaka sredstava i odustanu od daljeg liječenja i propisane terapije, ili čekujući donacije i druge vidove pomoći i ne dožive to.

Nažalost ovo Ministarstvo nema na raspolaganju tolika sredstva, niti je to njegova nadležnost, ali nastoji i uvijek pomaže svakom kome je ta pomoć nužna, a u skladu sa raspoloživim sredstvima na ovom transferu.

Činjenica je da se iz godine, uz godinu povećava i broj teških oboljenja (maligna oboljenja, oboljenja centralnog nervnog sistema, hirurške intervencije na srcu i mozgu, infarkt-srčani i moždani, oboljenja mišićnog sistema i druga teška oboljenja), koja pored propisanih i skupih terapija iziskuju i poseban režim ishrane, što nije predmet Odluke, a o čemu se vodilo računa prilikom odobravanja sredstava.

Ne može, a da se ne istakne da je u protekloj budžetskoj godini situacija dodatno usložnena i pojavom pandemije Covid-19. , te je i u takvim situacijama svaki pojedinačni zahtjev razmatran, a sredstava su odobravana shodno raspoloživoj medicinskoj i ostaloj dokumentaciji, te trenutnom stanju po utvrđenoj dg i th.

Uz navedeno primjetno je i povećanje broj zahtjeva pripadnika sa utvrđenom dijagnozom raznih oblika psihoza, psihotičnih stanja, PTSP-ija sa uzročno-posljedičnom vezom učesća u ratu, kojima je neophodna pomoć psihijataru i psihologu, kao i oboljenja ratnih vojnih invalida u cilju liječenja rana i povreda, također posljedično vezanih za učesće u ratu, na što je potrebno obratiti posebnu pažnju prilikom pružanja usluga u okviru redovne zdravstvene zaštite uz odgovarajući tretman i terapiju, s prijedlogom za oslobađanje od participacije od strane korisnika usluga.

Da situacija u segmentu zdravstvene zaštite iziskuje promjene, te da se u tom okviru treba posebna pažnja obratiti na prava branilaca i članova njihovih porodica, nesporno je imajući u vidu da je i pravo na liječenje i nabavku lijekova jedno od elementarnih ljudski prava uvršteno u evropske i svjetske konvencije. Kao pokazatelje iznosimo: znatno povećanje broja zahtjeva za liječenje van Kantona i Bosne i Hercegovine, a prema preporukama i nalazima ljekara specijalista,

odnosno konzilija ljekara kliničkih centara što iziskuje dodatne troškove. Najčešće su to razni operativni zahvati, transplatacija i sl. kako branilaca, tako i članova njihovih porodica. I sa nalazima konzilija ljekara o nemogućnosti liječenja u BiH, korisnicu su prepušteni sami sebi, jer najčešće Fond solidarnosti FBiH, kao ni Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona ne snose troškove liječenja i nabavke lijekova ili su to iznosi u prosjeku od 30% -50% od ukupne cijene liječenja ili terapije. Poseban problem je i liječenje onkoloških pacijenata, koji se takođe obraćaju za nabavku tzv. „pametnih lijekova“ (th propisane od strane konzilija liječnika), a iste se koriste kod onkološkog liječenja svakih 14, odnosno 21 dan i samo jedna terapija košta u rasponu od 10.000,00 do 23.000,00 KM, a ponekad i više ovisno od dobavljača i vrste terapije.

Imajući u vidu navedeno, bez dileme se može zaključiti da sredstva namjenjena za realizaciju ovog vida dopunskog prava treba da budu veća i prioritet i ubuduće, posebno kada je u pitanju prioritet prilikom uplate odobrenih sredstava, kako bi i na ovaj način doprinijeli unapređenju, očuvanju i poboljšanju evidentno narušenog zdravlja branilaca i članova njihovih porodica, spasili život, pomogli u liječenju i nabavci lijekova, posebno za teška i neizlječiva oboljenja kojih je svakim danom sve više.

MINISTAR

Fahrudin Čolaković

